

Yhdenvertaisuus- suunnitelma

26.11.2016

Suomen Painonnostoliiton ja Suomen Voimanostoliiton yhdenvertaisuussuunnitelma

Sisällys

Johdanto	3
1. Yhdenvertaisuus ja syrjintä käsitteinä.....	4
2. Suunnitelman tarkoitus.....	4
3. Nykytila	4
4. Painonnostoliiton linjaukset ja toimenpiteet 2017	6
4.1 Edustuksellisuus päätöksentekoeleimissä	6
4.2 Ohjeistus säännöstöön ja strategiaan	6
4.3 Koulutus ja viestintä	6
4.4 Harrastusmaksut ja korvaukset	6
4.5 Harjoittelusalit, kilpailupaikat ja välineet.....	7
5. Arviointi ja jatkotoimenpiteet.....	7
Lähteitä	7

Johdanto

Suomen Painonnostoliiton (painonnosto, kahvakuularheiluu) ja Suomen Voimanostoliiton yhdenvertaisuussuunnitelma perustuu Suomen lakiin, liittojen sääntöihin ja käytännön kokemuksiin. Suunnitelma pohjautuu osin myös SPNL:n tasa-arvo-ohjelmaan 2008.

Liikuntalain 1.5.2015 tavoitteena on edistää muun muassa:

- eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa
- lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä
- liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta
- huippu-urheilua
- eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys.

Uusi yhdenvertaisuuslaki astui voimaan 1.1.2015. Yhdenvertaisuus on tärkeä velvoite myös voimailulajeille ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekeminen on ajankohtainen kehittämiskohde. Voimailulajeilta valtionapua hakevina järjestöinä ja liikuntaa edistävinä järjestöinä edellytetään yhdenvertaisuussuunnitelmaa oman toimintansa osalta. Vaatimuksen taustalla ovat uudistettujen yhdenvertaisuuslain ja liikuntalain muutokset.

Suunnitelman laativat Tomi Tolsa (SPNL), Esa Lomma (SPNL) ja Jari Rantapelkonen (SVNL) ja sitä kommentoivat Tero Hyttinen (SVNL) ja Katriina Kymäläinen-Mäkelä (SPNL). Suunnitelman hyväksyivät SVNL:n hallitus ja SPNL:n johtokunta marraskuussa 2016.

Suunnitelma ulottuu järjestöjen toimintaan ja työyhteisöihin.

1. Yhdenvertaisuus ja syrjintä käsitteinä

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Tasa-arvolla viitataan yleensä pelkästään miesten ja naisten väliseen tasa-arvoon. Tässä asiakirjassa käytetään termiä yhdenvertaisuus, joka kattaa myös tasa-arvokysymykset kuten sukupuolien välisen tasa-arvon.

Syrjintä on ihmisten eriarvoista kohtelua sillä perusteella, että he kuuluvat tiettyyn ryhmään. Syrjintää voi olla yksittäinen teko tai se voi olla seurausta epäoikeudenmukaisuutta tuottavista käytännöistä tai säännöistä. Yhdenvertaisuuslaki kieltää kaiken syrjinnän yksityisessä ja julkisessa toiminnassa.

2. Suunnitelman tarkoitus

Voimailulajien (painonnosto, kahvakuularheilu, voimanosto) yhdenvertaisuussuunnitelman tarkoituksena on

- toimia ohjenuorana voimailulajien liitoille ja seuroille yhdenvertaisuuden lisäämiseksi
- etsiä keinoja liikunnan yhdenvertaiseen harrastamiseen, syrjintään puuttumiseen sekä osallistumisen esteiden purkamiseen
- arvioida toimintaa ja käytäntöjä
- sekä varmistaa että kaikki voivat olla ylpeitä voimailulajistaan.

Onnistuessaan yhdenvertaisuuden edistäminen hyödyntää kaikkien toimijoiden tietoja, taitoja ja potentiaalia sekä vaikuttaa positiivisesti toiminnan ilmapiiriin.

3. Nykytila

Painonnoston ja voimanoston kilpailutoiminnassa naiset ovat mitelleet maailmanmestaruuksista 1980-luvulta, kun naisille laadittiin omat painoluokat. Painonnostossa naiset pääsivät olympialaisiin vuonna 2000. Miehet, naiset ja nuoret kilpailevat omissa painoluokissa ja erilaisissa taso- ja ikäryhmissä. Lisäksi naisille ja nuorille on omat, kevyemmät ja ohuemmat tangot. Kilpailusäännöt ovat kuitenkin kaikille samat.

Kansainvälisen painonnostoliiton (IWF) hallitus on tehnyt päätöksen lisätä naisille yhden painoluokan. Naisilla ja miehillä on jatkossa yhdenvertaisesti kahdeksan painoluokkaa. Uudet sarjat otetaan käyttöön Suomessa heti vuoden 2017 alusta.

Ensimmäiset kahvakuulaurheilun SM-kilpailut järjestettiin vuonna 2009. Kansainvälisestä linjasta poiketen sekä naisilla että miehillä oli Suomessa lajina biathlon (työntö sekä tempaus). Naiset ja miehet kilpailivat omissa painoluokissa ja sarjoissa.

Suomalaisia miesedustajia on osallistunut EM- ja MM-kilpailuihin vuodesta 2006 ja naisia vuodesta 2008. Suomen kansallisten kahvakuulaurheilun sääntöjen mukaan naisilla on tällä hetkellä kuusi painoluokkaa ja miehillä seitsemän. Lajin kilpailusäännöissä on erikseen määritelty myös juniorien ja veteraanien ikäryhmät sekä painoluokat. Kaikki kilpailevat samankokoisilla kuulilla. Sekä kansainväliset että kansalliset kilpailusäännöt ovat kaikille samat. SPNL kuuluu Kansainväliseen kahvakuulaurheilun unioniin (IUKL). IUKL:n alaisissa EM- ja MM-kilpailuissa naiset nostavat tällä hetkellä vain tempauksen, mutta IUKL on kehittämässä naisten lajivalikoimaa tasa-arvoisempaan suuntaan ottamalla naisten ohjelmaan mukaan myös yhden käden rinnalleveto-työnnön (OALC) sekä rinnalleveto-työnnön (LC).

Perinteisesti voimailulajit ovat olleet miesvaltaisia. Toisaalta naisten, erityisesti nuorten naisten, määrä on lisääntynyt selvästi viime vuosikymmenenä. Vuonna 2004 naisia oli noin 14 %, kun 2016 heitä oli jo 39 % painonnoston ja kahvakuulaurheilun lisenssinostajista.

Järjestötoiminnan osalta painonnostoliiton kahdeksanjäsenenisen johtokunnan (v. 2016) jäsenistä kaksi eli 25 % on kahvakuulaurheilun edustajia. Jäsenistä yksi on nainen eli noin 12 %. Liiton toimintasäännöissä on määrätty liittojohtokunnan osalta yksi kiintiöpaikka vähemmistöä edustavalle sukupuolelle. Naisia on suhteessa enemmän päätöksiä valmistelemissa valiokunnissa (33 %). Naisten määrä valmentajissa ja tuomareissa on suurin piirtein samaa luokkaa vaikka tarkkoja lukuja ei ole tiedossa. Naistoimijat voivat vaikuttaa siten, että toimintaan saadaan lisää naisharrastajia ja -urheilijoita. Palkatun henkilöstön osalta molemmat sukupuolet ovat edustettuina. Painonnostoliitossa henkilöstöön kuuluu yksi mies ja kaksi naista.

Voimailulajien kansainvälisyydestä ja rikkaasta kulttuuritaustasta kertoo lähes 200 eri kansallisen lajiliiton kuuluminen kansainvälisiin lajiliittoihin. Suomessakin lajin harrastajat tulevat universaalisti monesta kulttuurista ja kotimaan sisällä alueelliset kulttuurierot voivat tuntua suurilta. Kulttuurierot ovat yksi monista voimailulajien rikkauksista ja voimailulajit toivottavat kaikki harrastajat taustaan katsomatta. Maahanmuuttajille voimailuharrastus tarjoaa keinon sopeutua uuteen yhteiskuntaan ja kotimaahan. Asiallinen ja kunnioittava käytös kaikkia uusia ja vanhoja harrastajia kohtaan ajaa voimailulajeja eteenpäin myös jatkossa. Voimailujärjestöjen yleinen ilmapiiri on avoin.

Nuorten osallisuuden lisääminen on yleinen haaste tämän päivän Suomessa. Voimailulajien tulisi ottaa aktiivisempi rooli nuorten ohjaamisessa seuratoiminnan pariin ja lisätä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Toisaalta ikääntyneiden tulisi toimia nuorille mentoreina hiljaisen tiedon ja osaamisen siirtämiseksi.

4. Painonnostoliiton linjaukset ja toimenpiteet 2017

Nykytilan kartoituksen, yhdenvertaisuuskyselyn (kevät 2016: johtokunta, valiokunnat, toimihenkilöt) ja syksyllä 2016 käytyjen keskustelujen pohjalta päädyttiin seuraaviin linjauksiin ja toimenpiteisiin vuodelle 2017.

4.1 Edustuksellisuus päätöksentekokelemissä

Liittojohtokunnassa, valiokunnissa, työryhmissä sekä muissa vastaavissa valmistelu-, suunnittelu- ja päätöksentekokelemissä on liitoilla tavoitteena saada vähintään 40 prosentin osuus naisia.

4.2 Ohjeistus säännöstöön ja strategiaan

Liiton toiminnan perustana ovat liikunnan eettiset arvot ja urheilun reilun pelin periaatteet. Yhdenvertaisuus sisällytetään liiton uuteen strategiaan ja toimintasuunnitelmiin sekä säännöstöön kaikilla tasoilla. Painonnosto ja kahvakuulaurheilu ovat Suomen Painonnostoliitossa lajeina tasavertaisessa asemassa.

Lisäksi luodaan käytännön toimintaohjeet syrjintään ja kiusaamiseen mikäli sitä ilmenee tai havaitaan.

4.3 Koulutus ja viestintä

Yhdenvertaisuutta edistetään kasvatuksen, koulutuksen ja viestinnän avulla. Yhdenvertaisuussuunnitelma julkaistaan liittojen kotisivuilla ja jäsenlehdissä sekä esitellään liittokokouksissa ja –seminaareissa, valmentaja- ja tuomarikoulutuksissa ja valmennusryhmien leireillä.

Voimailulajeissa minkäänlaista syrjintää ei hyväksytä missään muodossa. Syrjintään puututaan ja aiheesta keskustellaan ja viestitään avoimesti.

Kaikki voimailijat niin päättäjät, valmentajat, tuomarit kuin vapaaehtoiset ovat tietoisia omasta roolistaan kasvattajana ja viestijänä. Yhdenvertainen voimailu yhdistää harrastajia ja on hyvää markkinointia painonnostolle, voimanolle ja kahvakuulaurheilulle.

4.4 Harrastusmaksut ja korvaukset

Voimailulajit ovat edullisia harrastaa. Harrastamisen kulut pidetään mahdollisimman kohtuullisina, jotta kaikilla on harrastusmahdollisuus taloudelliseen tilanteeseen katsomatta. Lajien harrastaminen ei saa olla riippuvainen varallisuudesta.

Vapaaehtoistyö on edelleenkin liitto- ja seuratoiminnan keskeisin muoto. Jos talkootyö korvataan maksuilla, niin harrastusmaksut nousevat ja jotakin arvokasta menetetään. Vapaaehtoistyöllä on oma kasvatustehtävänsä.

Liittojen kilpailumaksu- ja kulukorvauskäytännöt ovat kaikille samat.

4.5 Harjoittelusalit, kilpailupaikat ja välineet

Voimailulajiliitot ja –seurat valvovat painonnoston, voimanoston ja kahvakuularheilun etuja valtakunnallisesti ja paikallisesti. Esimerkiksi harjoittelu- ja kilpailuolosuhteita kehitetään siten, että sääntöjen mukainen kilpailujen järjestäminen mahdollistuu kaikilla keskeisillä voimailupaikkakunnilla.

5. Arviointi ja jatkotoimenpiteet

Vuodelle 2017 asetettujen toimenpiteiden toteutumista arvioidaan alkusyksystä 2017.

Yhdenvertaisuuskysely jäsenseuroille toteutetaan Valon laatimaa kyselyä hyödyntämällä kevään 2017 aikana.

Arvioinnin ja seurakyselyn tietopohjan avulla tarkennetaan toimenpiteet vuodelle 2018.

Lähteitä

Kop kop – pääseekö sisään? Yhdenvertaisen järjestötoiminnan opas urheilu- ja nuorisojärjestöille. Sisäasiainministeriö, 2011.

http://www.intermin.fi/download/33176_Kopkop.pdf?8f8f6cd51505d188

Liikuntalaki 390/2015. Annettu Helsingissä 10 päivänä huhtikuuta 2015.

<http://www.edilex.fi/saaduskokoelma/20150390.pdf>

Suomen Painonnostoliiton säännöstö.

Suomen Voimanostoliiton säännöstö.

Suuntaviivoja liikuntapolitiikan tulevaisuuteen. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:8. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2015/liitteet/tr08.pdf>

Yhdenvertaisuuskysely liittojohtokunnalle, valiokunnille ja toimihenkilöille, kevät 2016. Suomen Painonnostoliitto ja Suomen Voimanostoliitto.

Yhdenvertaisuuslaki. Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014.

<http://oikeusministerio.fi/material/attachments/om/ajankohtaista/CyUPcZqpr/Yhdenvertaisuuslaki.pdf>